

Pravila za obavljanje veterinarskog pregleda životinja u prometu između država članica Europske unije

Veterinarski pregled – pregled životinja u svrhu zaštite javnog zdravlja, zdravlja životinja, dobrobiti životinja i veterinarske zaštite okoliša koji obavlja ovlaštena osoba, a može se sastojati od dokumentacijskog, identifikacijskog i fizičkog pregleda, od kojih je dokumentacijski pregled obavezan.

Dokumentacijski pregled

Dokumentacijski pregled obuhvaća pregled veterinarskog certifikata i drugih veterinarskih dokumenta odnosno drugih dokumenta u skladu s veterinarskim propisima, koji prate životinje u prometu.

Tijekom dokumentacijskog pregleda nadležni službeni veterinar države članice treba utvrditi da li su u veterinarskom certifikatu i/ili drugim dokumentima koji prate životinje u prometu:

- potvrđeni veterinarsko zdravstveni uvjeti za stavljanje odnosno životinjske vrste u promet kako se to zahtjeva u skladu s propisima Europske unije i/ili nacionalnim propisima države članice odredišta,
- zadovoljeni minimalni zahtjevi za zaštitu dobrobiti životinja tijekom prijevoza propisani u [Uredbi Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#). ukoliko se u prometu između država članica prevoze kopitari, osim registriranih, goveda, ovce, koze, svinje ili perad.

- Pregled veterinarskog certifikata -

Veterinarski certifikat je međunarodni certifikat o zdravlju odnosno zdravstvenoj ispravnosti pošiljke kojom se potvrđuje da je na mjestu podrijetla pošiljke obavljen propisani veterinarski pregled i da životinje udovoljavaju veterinarsko – zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet, navedenim u veterinarskom certifikatu.

Način izdavanja veterinarskih certifikata za žive životinje i proizvode životinjskog podrijetla u međunarodnom prometu propisane su [Direktivom Vijeća \(EZ\) br 96/93](#) od 17. prosinca 1996. o izdavanju certifikata za životinje i proizvode životinjskog podrijetla. U Republici Hrvatskoj odredbe Direktive Vijeća (EZ) br 96/93 preuzete su Pravilnikom o izdavanju certifikata za žive životinje i proizvode životinjskog podrijetla u međunarodnom prometu (NN [137/2008](#))

- Pregled dokumentacije vezane za prijevoz životinja -

Pregledom dokumentacije vezane za prijevoz životinja treba osobito provjeriti da li:

- prijevoznici posjeduju valjano odobrenje za obavljanje prijevozničke djelatnosti iz članka 10. stavka 1. [Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#). Odobrenja su na snazi najviše pet godina od dana izdavanja i ne vrijede za duga putovanja; ili
- prijevoznici posjeduju odobrenje za obavljanje prijevozničke djelatnosti životinja (kopitara, osim registriranih, goveda, ovaca, koza i svinja) na dugim putovanjima (prijevoz koji traje dulje od osam sati) iz članka 11. stavka 1. [Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#). Odobrenja su na snazi najviše pet godina od dana izdavanja i vrijede za sva putovanja, uključujući i kratka putovanja;
- vozači cestovnih vozila koji prevoze kopitare, goveda, ovce, koze, svinje ili perad posjeduju valjanu svjedodžbu o osposobljenosti za pratitelje životinja u prometu propisanu člankom 17. stavkom 2. [Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#).;
- je tijekom prijevoza životinja u prijevoznom sredstvu osiguran adekvatan prostor u odnosu na životinjsku vrstu kako je to propisano u Poglavlju VII. Priloga I. [Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#).;
- su tijekom prijevoza životinja osigurani vremenski razmaci između napajanja i hranjenja, te poštivane odredbe u odnosu na trajanje putovanja i odmor životinja kako je to propisano u Poglavlju V. Priloga I. [Uredbe Vijeća \(EZ\) br. 1/2005](#).

Identifikacijski pregled

Identifikacijski pregled je vizualni pregled kojim se utvrđuje:

- usklađenost podataka u veterinarskim dokumentima s brojem životinja u pošiljci,
- usklađenost podataka u veterinarskim dokumentima s oznakama koje moraju biti na životinjama;

Životinje moraju biti označene na način kako je to propisano za svaku životinjsku vrstu.

Za životinje za koje pojedinačno označavanje nije propisano posebnim propisima, identifikacijskim pregledom se utvrđuje usklađenost podataka u veterinarskim dokumentima s oznakama na reprezentativnom broju paketa ili kontejnera.

- Pojediniosti postupka identifikacijskog pregleda -

Identifikacijski pregled se provodi na svakoj životinji u pošiljci.

Iznimno, u slučaju kada pošiljka sadrži veliki broj životinja, identifikacijski pregled se provodi na 10% životinja u pošiljci, ali ne na manje od 10 životinja tipičnih za cjelokupnu pošiljku.

U slučaju kada početni provedeni pregledi nisu dali zadovoljavajuće rezultate broj životinja na kojima se obavlja pregled mora se povećati i može obuhvatiti ukupan broj životinja u pošiljci.

Iznimno, za životinje za koje pojedinačno označavanje nije propisano posebnim propisima, identifikacijski pregled sastoji se od provjere oznaka reprezentativnog broja paketa ili kontejnera i/ili vizualnog pregleda životinja sadržanih u reprezentativnom broju paketa ili kontejnera, radi utvrđivanja njihove vrste.

U slučaju kada početni provedeni pregledi nisu dali zadovoljavajuće rezultate broj provjerenih paketa ili kontejnera mora se povećati i može obuhvatiti ukupan broj predmetnih paketa ili kontejnera u pošiljci.

Fizički pregled

Fizički pregled uključuje:

- klinički pregled životinja kako bi se osiguralo da pošiljka životinja odgovara podacima navedenim u veterinarskom certifikatu ili drugom dokumentu, te da su životinje klinički zdrave;
- sve laboratorijske pretrage koje se smatraju neophodnima ili su određene važećim propisima;
- provjeru zaštite dobrobiti životinja u skladu s [Uredbom Vijeća \(EZ\) br. 1/2005.](#)

- Klinički pregled kopitara i papkara -

Klinički pregled kopitara i papkara mora obuhvatiti najmanje sljedeće:

- vizualni pregled životinja, koji uključuje opću ocjenu zdravstvenog stanja, sposobnost slobodnog kretanja, stanje kože i sluznica te prisutnost nefizioloških izlučevina;
- promatranje dišnog i probavnog sustava.

Ukoliko se vizualnim pregledom posumnjalo u zdravstveno stanje životinja potrebno je izvršiti nasumično mjerenje tjelesne temperature

Palpacija je potrebna samo kada su otkrivene nepravilnosti na temelju gore navedenog pregleda.

Životinje namijenjene uzgoju ili proizvodnji podvrgavaju se kliničkom pregledu u količini od najmanje 10% životinja uz minimalno 10 životinja, koje moraju biti odabrane na način da budu reprezentativne za cijelu pošiljku.

Broj pregledanih životinja mora se povećati i može dostići ukupan broj životinja u pošiljci u slučaju kada početni provedeni pregledi nisu bili zadovoljavajući

U slučaju kada pošiljka sadrži manje od 10 životinja, pregledi se moraju provoditi na svakoj životinji u pošiljci.

Životinje namijenjene klanju podvrgavaju se kliničkom pregledu u količini od najmanje 5% životinja, uz minimalno 5 životinja, koje moraju biti odabrane na način da budu reprezentativne za cijelu pošiljku.

Broj pregledanih životinja mora se povećati i može dostići ukupan broj životinja u pošiljci u slučaju kada početni provedeni pregledi nisu bili zadovoljavajući

U slučaju kada pošiljka sadrži manje od 5 životinja, pregledi se moraju provoditi na svakoj životinji u pošiljci.

- Životinje koje ne podliježu pojedinačnom kliničkom pregledu -

Pojedinačnom kliničkom pregledu ne podliježu sljedeće životinje:

- perad,
- ptice,
- životinje iz akvakulture, uključujući sve žive ribe,
- glodavci,
- dvojezupci,
- pčele i drugi insekti,
- gmazovi i vodozemci,
- drugi beskralježnjaci,
- određene životinje namijenjene za zoološki vrt i cirkuske životinje, uključujući papkare i kopitare za koje se smatra da su opasni, i
- krznaši.

U slučaju nabrojanih životinja klinički pregled se sastoji od promatranja zdravstvenog stanja i ponašanja cijele skupine ili reprezentativnog broja životinja.

Broj pregledanih životinja povećava se ukoliko provedeni početni pregledi nisu bili zadovoljavajući.

U slučaju kada se pregledom utvrdi nepravilnost, obavlja se detaljan pregled, uključujući i službeno uzorkovanje životinja ukoliko je potrebno.

U slučaju živih riba, ljuskara i mekušaca te životinja namijenjenih znanstvenim istraživačkim centrima koje imaju potvrđen određen zdravstveni status a prevoze se u zapečaćenim spremnicima pod kontroliranim uvjetima, klinički pregled i uzorkovanje provodi se samo ukoliko se smatra da može postojati određeni rizik s obzirom na predmetnu vrstu ili podrijetlo, te ukoliko postoje druge nepravilnosti.

Službeno uzorkovanje životinja

Službeno uzorkovanje životinja može biti obavljeno na mjestima otpreme i odredišta životinja životinja a provodi se u svrhu provjere sukladnosti sa zdravstvenim uvjetima propisanim u veterinarskom certifikatu.

Uzorci se šalju u laboratorij ovlašten od strane nadležnog tijela.

Službeno uzorkovanje životinja na mjestima odredišta može biti izvršeno na temelju:

- Plana uzorkovanja i analiza pošiljaka životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u prometu između država članica Europske unije; ili
- postojanja određenih sumnji u zdravstveno stanje životinja u pošiljci na temelju:
 - veterinarskog pregleda pošiljke; ili
 - naređenja nadležnog tijela kad su kod prethodno uzorkovanih pošiljaka životinja koje dolaze iz iste zemlje ili istog dijela zemlje ili čak potječu iz istog gospodarstva laboratorijske pretrage dale pozitivan rezultat;
- na temelju obavijesti RASFF nacionalne točke.